

Gajdics Ottó - Szamárfüles lett A nagy füzet

2013 december 21. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
nincs értékelve

Még

Mérték

„Félek” címmel közölte az egyik magyar széls?baloldali portál a Berliner Zeitung cím? német lap interjúját Szász János filmrendez?vel. Mivel az eredetit nem olvastuk, szokásunkhoz híven nagyon bízunk abban, hogy csak a fordítók mesterkedése az a több helyen félrevezet?, hazug, felháborító szöveg, amely megjelent magyarul.

Páholy - Szász János belépett a bérretteg?k táborába

Szász Jánost sokkal többre tartjuk annál, amit ez a cikk sugall, mégis arra kell gondolnunk, még saját, nemzetközi sikereket bezsebel? filmjét is felhasználta arra, hogy megfeleljen a nácizó, antiszemitázó, magyargy?löl? sztereotípiákkal manipuláló, gyalázkodó trendnek. Ezt pedig nagyon nehéz elhinnünk.

Az általunk vizsgált szöveg szerint Szász arra a kérdésre, miért ismerni filmjében egyértelm?en Magyarországra, holott Kristóf Ágota nem jelölte meg, hol és kivel történnek A nagy füzet borzalmai, mert általános érvény?nek gondolta a háború elembertelenít? hatását, a következ?t válaszolja: „Mert ez volt az egyetlen helyes eljárás. Nem is lehetett másképpen. Amikor közelebbr?l megismertem Agota Kristofot, megkérdeztem: »Amit A nagy füzetben leírtál, a te életed, ugye, Ágota?« És ? azt mondta: »Igen, ez az én történetem.« Erre azt mondtam: »Akkor térjünk vissza ezzel a filmmel a te életedhez.« ? azonnal egyetértett.”

A riporter ekkor megérezte a lehet?séget, és nem lacafacázott tovább. Nyilván emlékezett még az irodalomórák közhelyes megközelítésére Flaubert és Bovaryné viszonyáról, ezért nem sütötte el a „két ikerfiú én vagyok” ócska poénját, inkább kibökte a lényeget: „De a cselekmény ennyire pontos elhelyezése kényes kérdéseket vet fel, például a nyilaskeresztesek, a magyar fasiszták második világháborús szerepével kapcsolatban.” „Nemcsak a második világháborúban, a magyar fasiszták nagyon is élnek, és jelen vannak” – harsant a válasz, amivel meg is érkeztünk a mai rögvalóságához, a nacionalista, tehát náci, akkor pedig antiszemita, rasszista, kirekeszt?, elviselhetetlen Magyarországra.

Szeretnénk leszögezni, hogy semmi bajunk azzal, hogy a film konkretizálja a helyszínt, egyértelm?síti a cselekmény idejét. Ez a rendez? jogában állt volna még akkor is, ha Kristóf Ágota nagyobb távolságot tartva saját sorsától szabadkozik kissé, és jobban megindokolja, miért nem élt hasonló módszerrel könyvében. Bajunk az aktualizálás mikéntjével van, ami az interjú egy kés?bbi részében figyelhet? meg a maga pompájában, a fenti részlet csak el?készítette az aljasságot. A riporter ugyanis egyre jobban ráérez, hogyan pótolhatja a gondolatot a gondolatmenet, és bátran el?áll a farbával: „Említette, hogy ön zsidó. Az antiszemitizmus probléma Magyarországon. Ön hogyan viseli?” A válasz a maga keresetlenségében legalább ilyen bátor: „Félek. Vannak merényletek, nemrég egy 89 éves rabbit megvertek az utcán. A Magyar Gárda nyilvánosan menetel 1945 el?tti egyenruhákban, és ebben senki nem akadályozza meg ?ket! Ez szégyen. A magyar jobboldaliak ma ugyanolyan egyenruhákat hordanak, mint azok, akik annak idején elvitték az apámat. A labdarúgó-stadionokban a huligánok azt éneklik: »Zsidók, indul a vonat Auschwitzba!«, és senki nem akadályozza meg ?ket ebben. És ezek az új magyar fasiszták egyre inkább hálózatba szervez?dnek, például a román hasonsz?r?ekkel. Talán el kellene gondolkodnom a kivándorláson.”

No, ezen már a Páholy stábja is felbuzdult, ugyanis mélyen elítélünk mindenféle er?szakot, de azt a fajtáját különösen, amikor hite, meggy?z?dése miatt valakit fizikailag bántalmaznak. Az említett esetek t?rhetetlen volta miatt csodálkoztunk is, miért nem emlékeztünk rájuk, holott nap mint nap a hírfolyam f? sodrában ülünk, és a merényletek meg a rabbiverés vezet? hír minden általunk felügyelt és figyelt orgánumban. Elkezdtünk hát nyomozni. Két hírt találtunk, igaz vissza kellett röpülni az id?ben egészen 2012 ?széig. Október 6-án 10 óra 24 perckor látott napvilágot, hogy „a Budapesti Rend?r-f?kapitányság Szervezett B?nözés Elleni F?osztálya közösség tagja elleni er?szak b?ntette elkövetésének megalapozott gyanúja miatt indított büntet?eljárást az ellen a két férfi ellen, aki megtámadta a Budapesti Zsidó Hitközség dél-pesti körzetének elnökét pénteken, amikor kifelé jött a zsinagógából.”

Nem szeretnénk elméleti vitát nyitni arról, hogy a „több mint egy évvel ezel?tt” az régen, vagy nem régen. Mint említettük, az ilyen cselekedetekb?l egy is sok, és ez az egy is mélyen elítélend?, következésképpen el is ítéljük. De ezt felhozni mai félelmek indokaként és éppen Berlinben enyhén szólva gyomorforgató. Ugyanis kicsit elébb, augusztus 29-én a következ? hírrel volt tele szinte minden hírportál Magyarországon: „Négy férfi támadott meg a nyílt utcán egy rabbit Berlinben kedd este. A rabbi megverését elítélte a német f?város polgármestere, a rend?rség pedig nyomozást indított.” Ám a riporter erre nem emlékezett, nyilván ezért nem is félt semmit?l, élvezte inkább, milyen zaftos kis interjút sikerült rittyentenie hirtelen. Azzal már nem is fárasztanánk senkit, hogy zsidók elleni merényletek hazánkban nem, ellenben Franciaországban el? szoktak fordulni, és a betiltott Magyar Gárda nem 1945 el?tti egyenruhákban menetel, még akkor sem, ha Szász Jánost erre emlékezteti szintén betiltott viseletük. Mi magunk pedig, magyar jobboldaliak, semmilyen egyenruhát nem hordunk, nemhogy olyat, mint azok, „akik elvitték Szász édesapját”.

Azt viszont el kell mondanunk, hogy szerintünk érdemes lenne az antiszemitizmus dolgában kicsit differenciáltabban tekinteni Magyarországra. Különösen a magyar értelmiség tagjainak, legyenek akár zsidók, akár nem zsidók. Észre kellene venni, hogy a józan többségt?l távol áll a radikalizmus, még távolabb az er?szak. És ennek a józan többségnek is megvan a maga érzékenysége. Nagyon nem szereti, ha nem vesznek róla tudomást, ha antiszemitizmussal, nácizmussal, rasszizmussal vádolják. Ráadásul külföldön, olyan országokban, ahol az összlakossághoz viszonyítva semmivel sincs kevesebb idióta széls?séges, mint nálunk. Nem állítjuk, hogy ez felment bennünket az alól a kötelességünk alól, hogy mindennap tegyünk meg minden t?lünk telhet?t saját elmebetegeink megfékezése érdekében. De a hazugságokon alapuló aljas rágalmazást az említett józan többség nevében a leghatározottabban visszautasítjuk.

Egyben tisztelettel kérjük Szász Jánost arra is, ugyan nevezze már meg, ki volt az, aki hiányolta A nagy füzet cím? filmb?l az er?szakot. Mert mi nagyon sok kritikát olvastunk alkotásáról, de nem találtunk ilyet. Vagy ez is amolyan általánosító fordulat a nagyobb hatás kedvéért, mint amikor válaszol a riporter bugyuta alákérdezésére arról, hogyan fogadták a magyarok a filmet? „Egészen másként, mint a németek. A németek a filmnél a történelemr?l, filozófiáról, morálról gondolkoznak. A magyar néz?kben nincs meg ez a politikai látásmód. Kifogásolták, hogy A nagy füzetben csak olyan kevés er?szak van, kevesebb, mint amit a regény leír. […] Még sok magyar újságíró is gy?lölte a filmemet, és azt írta: de hol az er?szak? El tudja képzelni, milyen furcsa nekem, hogy egy ilyen országban élek?”

Furcsa is lehet. Mert ilyen ország nincs. Lehet néhány bedrogozott haverja a m?vész úrnak, aki azzal próbálta magyarázni a film méltánytalan sikertelenségét a mozinéz?k körében, hogy nem fröcsög benne eléggé a vér, de ez hülyeség. Inkább azon kellene elgondolkodni, hogyan távolodhatott el több, neves tagokból verbuválódott nemzetközi zs?ri értékítélete ilyen végletesen a magyar közönség elvárásaitól. Mert lássuk be, az nem magyarázat, amit Szász mond: „A magyar fasiszták nem járnak moziba. Legalábbis nem az én filmemre. És én egy olyan országból vagyok, amely soha nem foglalkozott a múltjával.” Ez teljesen félrevezet?. Éppen ellenkez?leg, ez az ország nagyon is szomjazza az igaz, végre nem elferdített, elhazudott, meghamisított múltértékelést szóban, filmen, zenében, táncban elbeszélve. Csak arra is gondot kellene fordítani, hogy a tükör, amelyet a társadalom elé állítanak, ne legyen újabb gonoszsággal, a kollektív b?nösség vádjával, lesajnáló g?ggel foncsorozva, mert így láthatóan a többségnek nem kell.

De nincs mit?l félni, Szász János! Csak fel kell adni a pedofil katolikus pap, a pedofília mellé ráadásként súlyosan antiszemita szolgálólány, a homoszexuális náci tiszt és az aktív eutanáziát kérve parancsoló nagymama trendi kliséit, és máris több esély teremt?dik az általunk említett józan többség problémáinak feldolgozására. De egy apró figyelmességgel még szeretnénk kedveskedni.

József Attilát rangos életm?vel bíró filmrendez?ként is illenék komolyan venni:

„Te jól tudod, a költ? sose lódit:
az igazat mondd, ne csak a valódit,
a fényt, amelyt?l világlik agyunk,
hisz egymás nélkül sötétben vagyunk.”

Gajdics Ottó - mno.hu - hirtv - Páholy

Ajánló